

Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt
Avdelning 4
Box 1104
131 26 Nacka Strand

Yttrande

Vårt datum: 2017-08-29
Er referens: M 1333-11
Diarienummer: SSM2017-3522-2
Dokumentnr: SSM2017-3522-2
Handläggare: Michael Egan
Telefon: +46 8 799 4314

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

Yttrande över kompletterande handlingar i ansökan enligt miljöbalken om hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle (aktbilaga 552-556 i mål M 1333-11)

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt (domstolen) anmodats att senast den 30 augusti 2017, eller vid kommande huvudförhandling, yttra sig över kompletterande handlingar (aktbilaga 552-556) till Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) ansökan enligt miljöbalken (mål M 1333-1).

Sammanfattande bedömning

SSM har i tidigare yttranden till domstolen meddelat att myndigheten bedömer att SKB:s ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, avseende strålsäkerhetsfrågor, kan betraktas som tillräckligt komplett.

I föreliggande yttrande lämnar SSM några förtydligande synpunkter på SKB:s senaste bemötande av remissynpunkter (yttrande från SKB, aktbilaga 552, med tillkommande bilagor till ansökan). Dessa synpunkter innebär dock ingen ändring i myndighetens tidigare bedömning.

SSM anser att de frågor som togs upp i myndighetens yttrande till domstolen den 13 februari 2017 (SSM2016-5337-2), främst rörande SKB:s tidigare förslag till villkor, har hanterats av bolaget på ett tillfredsställande sätt. Dessutom har SSM tagit del av SKB:s svar på de synpunkter från andra remissinstanser som har med myndighetens ansvarsområde att göra.

Strålsäkerhetsmyndighetens synpunkter

Nedan lämnar SSM synpunkter på SKB:s bemötande av remissynpunkter, inklusive uppdaterade förslag till villkor samt åtaganden. SSM:s bedömningar utgår från strålsäkerhet. Myndigheten lämnar inga kommentarer på SKB:s uppdaterade summering av inlämnade dokument, rättelser och kompletterande information (bilaga K:10, aktbilaga 554) eller den nya tilläggsbilagan om konsekvensbedömning för vattenmiljöer (bilaga K:27, aktbilaga 555).

Synpunkter på SKB:s bemötande av vissa sakfrågor

I sitt yttrande (s. 3–6, aktbilaga 552) kommenterar SKB ett antal sakfrågor som har tagits upp av några remissinstanser i deras senaste uttalanden till domstolen. SSM har särskilt granskat SKB:s bemötande av synpunkter avseende processer och förhållanden som påstås kunna ha avsevärd inverkan på kapselns integritet och därmed strålsäkerhet efter förslutning.

Sammanfattningsvis anger SKB (s. 6) att remissinstansernas yttranden ”*inte innehåller något som ändrar de slutsatser om KBS-3-förvarets säkerhet efter förslutning som dragits i säkerhetsanalysen SR-Site*”. SSM konstaterar att SKB i sitt svar argumenterar för att de senaste uppgifter om experiment och analyser som nyligen inlämnats av olika remissinstanser, antingen inte tillför någon ny information av avgörande betydelse eller att dragna slutsatser inte har motiverats med utgångspunkt från det vetenskapliga underlaget.

SSM har i sin bedömning av SKB:s analys av strålsäkerhet efter slutförvarets förslutning (SSM2016-546-5, med bilagor) beaktat hur ovisshet i olika sakfrågor har hanterats. SSM har även gjort en egen utredning av remissynpunkter inkomna till myndigheten med syftet att utvärdera deras eventuella betydelse för uppfyllelse av föreskriftskrav på strålsäkerhet. Samtliga resultat från denna analys kommer att publiceras tillsammans med SSM:s kommande yttrande till regeringen över SKB:s ansökan enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen). SSM kan dock konstatera att frågeställningar som har tagits upp under remissförfarandet har till stor del också framkommit i tidigare sammanhang och har därmed utretts av myndigheten under granskningsprocessen.

SSM ser ingen anledning att ändra myndighetens bedömning att SKB har visat att förutsättningar finns för att uppfylla gällande krav på strålsäkerhet baserat på utfallet av remissförfarandet eller på annan nytillkommen information. Denna bedömning baseras dels på en omfattande granskning av det tekniska och vetenskapliga underlaget till SKB:s säkerhetsanalys, dels på myndighetens sammantagna slutsatser avseende utvecklingen i slutförvarssystem efter förslutning.

SSM bedömer vidare att de av myndigheten identifierade och analyserade osäkerheter som kvarstår efter ett eventuellt beslut om tillstånd enligt kärntekniklagen inte avsevärt påverkar strålsäkerheten eller kan hanteras på ett tillfredställande sätt under framtagande av systemets detaljutformning med tillhörande säkerhetsredovisningar.

Dessutom förutsätter SSM att SKB åtgärdar de förbättringsbehov, förslag och rekommendationer som myndigheten bedömer erforderliga för att vidare förstärka sökandens säkerhetsanalys vid kommande provningssteg.

SSM anser därför att SKB:s bemötande av remissinstansernas synpunkter i stort stämmer överens med resultaten från myndighetens granskning av SKB:s säkerhetsanalys.

Synpunkter på SKB:s bemötande av villkorsfrågor

SSM välkomnar att SKB anser (s. 8, aktbilaga 552) att domstolen inte bör föreskriva villkor i frågor avseende radiologisk påverkan som redan regleras genom myndighetens föreskrifter (SSMFS). SSM tillstyrker således SKB:s beslut om att stryka motsvarande specifika förslag till villkor från bilaga K:1 (aktbilaga 553). Däremot anser myndigheten det ändamålsenligt att allmänna åtaganden angående utsläppskontroller över radiologiska ämnen finns med i SKB:s preciseringar av förslaget till det allmänna villkoret för att minska störning och miljöpåverkan från verksamheten (bilaga K:28, aktbilaga 556).

I frågan om fortsatt omvärldsbevakning vad gäller metoder för slutförvaring (s. 9, aktbilaga 552) konstaterar SSM att myndigheten i sin granskning och utvärdering av

SKB:s Fud-program 2016 bedömer att ”*det är befogat att SKB på ett systematiskt och utförligt sätt bevakar relevant forskning som genomförs i vetenskapssamhället i stort, samt bedömer betydelsen av nya forskningsresultat med bäring på SKB:s uppdrag*” (SSM rapport 2017:17). I detta avseende bedömer myndigheten att SKB:s ansats att inom ramen för Fud-programmet fortsätta bevaka utvecklingen inom området borrning av och deponering i djupa borrhål är rimlig. SSM instämmer med SKB:s bedömning att det inte finns skäl att föreskriva särskilda villkor enligt miljöbalken om sådan omvärldsbevakning.

SSM instämmer med SKB:s analys i frågan om informationsbevarande samt i frågan om övervakning efter förslutning (s. 9, aktbilaga 552). SSM anser att sådana frågor kan hanteras på ett tillfredställande sätt genom lagstiftning som rör strålsäkerhet (inklusive kärnämneskontroll) men myndigheten är öppen för en eventuell förtydligande reglering enligt miljöbalken som skulle resultera i att SSM bemyndigas att meddela villkor i dessa frågor.

SSM återkommer vid den kommande huvudförhandlingen i frågan om förtydligande kring ekonomisk säkerhet som togs upp av Naturvårdsverket och bemötts av SKB i bolagets yttrande.

Slutligen konstaterar SSM att SKB i sina förslag till villkor har lagt till att SKB ska ”*vid behov utföra tätningsåtgärder vid drift av tunnlar och bergrum för Kärnbränsleförvaret i syfte att begränsa inläckande grundvatten*” (punkt 16 i bilaga K:1, aktbilaga 553). Ett motsvarande åtagande finns med även under avsnitt 3.2.4 i bilaga K:28 (aktbilaga 556). SSM vill understryka att mängden och den kemiska sammansättningen av ett eventuellt injekteringsmedel kommer att behöva motiveras från strålsäkerhetssynpunkt med hänsyn tagen till dess inverkan på kemiska förhållanden i slutförvarsmiljön.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Johan Anderberg
Avdelningschef, Avdelningen för radioaktiva ämnen

För kännedom

1. Miljö- och energidepartementet
2. Kärnavfallsrådet
3. Länsstyrelsen i Uppsala län
4. Länsstyrelsen i Kalmar län
5. Östhammars kommun
6. Oskarshamns kommun
7. Svensk Kärnbränslehantering AB